

Република Србија
ВРХОВНИ СУД
Рев2 1175/2023
27.08.2025. године
Београд

У ИМЕ НАРОДА

Врховни суд, у већу састављеном од судија: Добриле Страјина, председника већа, Драгане Миросављевић и Надежде Видић, чланова већа, у парници тужиоца АА из ..., чији је пуномоћник Лазар Ћендић, адвокат из ..., против туженог "Универзитетски клинички центар Србије", са седиштем у Београду, ради утврђења и враћања на рад, одлучујући о ревизији тужиоца изјављеној против пресуде Апелационог суда у Београду Гж1 2365/22 од 16.11.2022. године, у седници одржаној 27.08.2025. године, донео је

ПРЕСУДУ

ОДБИЈА СЕ, као неоснована, ревизија тужиоца изјављена против пресуде Апелационог суда у Београду Гж1 2365/22 од 16.11.2022. године.

Образложење

Пресудом Првог основног суда у Београду П1 2688/21 од 25.10.2021. године, ставом првим изреке, усвојен је тужбени захтев и утврђено да је ступањем на рад без закљученог уговора о раду тужилац, по сили закона, дана 22.03.2021. године засновао радни однос на неодређено време код туженог. Ставом другим изреке, обавезан је тужени да тужиоца врати на рад у року од 8 дана од достављања преписа пресуде. Ставом трећим изреке, обавезан је тужени да тужиоцу на име трошкова поступка исплати 103.500,00 динара, са законском затезном каматом од извршности до исплате.

Решењем Првог основног суда у Београду П1 2688/21 од 11.05.2022. године, одбачена је тужба тужиоца у делу тужбеног захтева прецизираног поднеском од 13.04.2021. године, у делу којим је тражио да суд поништи као незаконит усмени налог – отказ туженог од 06.04.2021. године којим је тужиоцу незаконито престао радни однос код туженог заснован на неодређено време дана 22.03.2021. године и ради утврђења да је ништав усмени налог – отказ туженог од 06.04.2021. године, као недозвољена.

Апелациони суд у Београду је пресудом Гж1 2365/22 од 16.11.2022. године, ставом првим изреке, преиначио првостепену пресуду у ставу првом изреке тако што је одбио тужбени захтев тужиоца којим је тражио да се утврди да је ступањем на рад без закљученог уговора о раду тужилац, по сили закона, дана 22.03.2021. године засновао радни однос на неодређено време код туженог. Ставом другим изреке, преиначена је првостепена пресуда у ставу другом изреке тако што је одбијен тужбени захтев тужиоца којим је тражио да се обавезе тужени да тужиоца врати на рад. Ставом трећим изреке, укинута је решење о трошковима поступка садржано у ставу трећем изреке првостепене пресуде као и решење Првог основног суда у Београду П1 2688/21 од 11.05.2022. године и предмет у том делу враћен првостепеном суду на поновни поступак.

Против правноснажне пресуде донете у другом степену тужилац је изјавио ревизију због битне повреде одредаба парничног поступка и погрешне примене материјалног права.

Испитујући побијану другостепену пресуду у границама ревизијских навода, у смислу члана 408. Закона о парничном поступку – ЗПП ("Службени гласник РС", бр. 72/11 ... 10/23), Врховни суд је оценио да је ревизија тужиоца неоснована.

У поступку доношења другостепене пресуде није учињена битна повреда одредаба парничног поступка из члана 374. став 2. тачка 2. ЗПП, на коју Врховни суд пази по службеној дужности, а ревизијом се не указује на конкретну битну повреду одредаба парничног поступка која је по оцени ревидента, у конкретном, ревизијски разлог.

Према утврђеном чињеничном стању, тужилац је на основу више сукцесивних уговора о раду закључених са туженим због потребе посла, односно због привременог повећања обима посла, обављао послове на систематизованом радном месту ... у Одсеку за ..., Одељење ... у Служби за ... и то без прекида у периоду од 12.03.2019. године до 28.02.2021. године. Дана 02.03.2021. године тужилац је код туженог засновао радни однос до повратка привремено одсутног запосленог на радном месту ... у Одсеку за ... у Служби за Решењем туженог од 26.03.2021. године, тужиоцу је престао радни однос код туженог заснован уговором о раду од 02.03.2021. године дана 19.03.2021. године, због повратка одсутног запосленог на рад. Након престанка радног односа 19.03.2021. године, односно почев од 22.03.2021. године до 06.04.2021. године, тужилац је наставио да ради код туженог.

На основу тако утврђеног чињеничног стања првостепени суд је закључио да успостављен однос између тужиоца и туженог почев од 22.03.2021. године има карактер радног односа и да би се могла применити правна фикција из одредбе члана 32. став 2. Закона о раду и тужилац врати на рад применом члана 191. истог закона. Другостепени суд је становишта да се фактички рад може изједначити са радним односом само уколико постоји воља радника и послодавца да између њих настане радни однос и уколико тако успостављен однос по својој садржини и квалитету има све карактеристике радног односа, као што су радно време, извршавање конкретних радних задатака, зарада, накнада зараде и друга примања из радног односа. Како тужилац није презентовао суду материјално правне доказе из којих би се утврдило да је код туженог обављао фактички рад, који би одговарао радном односу, то нема места примени правила из члана 32. Закона о раду.

Врховни суд је оцено да је правилно становиште другостепеног суда о одсуству испуњености услова за примену правне фикције постојања радног односа из члана 32. став 2. Закона о раду.

Одредбом члана 32. Закона о раду („Службени гласник РС“ бр. 24/05 ... 75/14), прописано је да се уговор о раду закључује пре ступања запосленог на рад, у писменом облику (став 1.). Ако послодавац са запосленим не закључи уговор о раду у складу са ставом 1. овог члана, сматра се да је запослени засновао радни однос на неодређено време даном ступања на рад (став 2.).

Да би се могла применити цитирана одредба члана 32. став 2. Закона о раду, односно да би се на основу постојања фактичког рада могло сматрати да је лице засновало радни однос на неодређено време даном ступања на рад, у односу послодавца и радника морају постојати све карактеристике радног односа, како у погледу квалитета рада, тако и у погледу права и одговорности које произлазе из радног односа, као што су радно време, извршавање конкретних радних налога, зарада, накнада зараде и друга примања из радног односа. Пре свега, потребно је да постоји радно ангажовање, да ангажовано лице остварује неки рад. Тај рад мора бити континуиран, као и потреба за њиме. Да ли је неко ангажовање такво цени се у сваком конкретном случају, али је несумњиво да се континуитет рада огледа у свакодневном ангажовању запосленог јер се за постојање радног односа захтева и постојање свакодневних послова које ће запослени обављати. Надаље, битан елемент је зарада и друга примања из радног однос која морају бити у складу са усменим договором послодавца и ангажованог лица које се ни у чему по свом фактичком статусу код послодавца не разликује од других запослених лица. Насупрот томе, тужени је тврдио да након 19.03.2021. године тужиоцу није исплаћивао зараду, сате прековременог рада и друга примања која је исплаћивао осталим запосленима јер се исплатне листе, које су у спису, односе на доспеле накнаде за период до 19.03.2021 године, док тужилац за своју тврдњу да му је тужени исплаћивао наведена примања по основу рада, није пружио доказе. Из исказа тужиоца не може се утврдити колики број сати је радио дневно, нити да је било договорено за који конкретан посао односно радно место се ангажује. Све наведено говори у прилог чињеници да између њих није био успостављен регуларан радни однос који подразумева одговарајућа права и обавезе запослених у складу са одредбом члана 14. и 15. Закона о раду. Стога је правилан закључак другостепеног суда да нису били испуњени услови за примену правне фикције постојања радног односа, прописане чланом 32. став 2. Закона о раду.

Ревизијом тужиоца анализира се садржина изведених доказа и њихова оцена која је послужила као основ за утврђивање битних чињеница, што је по оцени овог суда неосновано. Чињенице на које се указује у ревизији, у погледу начина рада тужиоца, остварених радних сати у месецу марту 2021. године, сати прековременог рада и аконтација за април 2021. године, нису утврђене у току поступка а из садржине материјално правних доказа у спису, на ове околности, не произлази основаност ревизијских навода. Врховни суд је ценио и остале ревизијске наводе тужиоца, али је оценио да су неосновани и без утицаја на правилност другостепене пресуде.

У складу са наведеним одлучено је као у изреци, применом члана 414. став 1. ЗПП.

**Председник већа – судија
Добрила Страјина, с.р.**

**За тачност отправка
Заменик управитеља писарнице
Миланка Ранковић**